

Remiss

Datum
2015-03-03
Handläggare
Qamer Chaudhry

Dnr
814-2015
Direkt
010-6986087

Mottagare
Enligt sändlista

Remiss gällande Havs- och vattenmyndighetens föreskrift (HVMFS 2014:19); möjlighet till byte av tillståndshavare för särskilda tillstånd

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter avseende det nu remitterade förslaget till föreskrifter och konsekvensutredning. Remissen föreslår en större möjlighet till att byte av tillståndshavare ska möjliggöras för särskilda tillstånd för fiske efter torsk i Östersjön, fiske inom effortregleringen i Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön, fiske efter havskräfta med bottentrål försedd med artsorterande rist samt för fiske efter nordhavsräka.

Byte av tillståndshavare behöver kunna ske enklare, bland annat eftersom dagens regelverk har lett till att passiva tillståndshavare har uppstått inom svensk fiskerinäring. Passiva tillståndshavare inom fisket innebär i praktiken att en person som inte längre är engagerad i fisket innehar ett särskilt tillstånd och är fiskelicenshavare, medan det egentligen är någon annan som nyttjar tillståndet genom att vara befälhavare ombord på fiskefartyget och i flera fall även ägare av det.

Den svenska fiskerinäringen är även i starkt behov av förnyring men eftersom en fiskare i de flesta fall måste stå i ett förhållande till en passiv tillståndshavare, för att få tillgång till ett särskilt tillstånd, hindrar det yngre personer från att införskaffa sig ett fiskefartyg och börja fiska. Föreliggande förslag innebär också en regelförenkling för svenska fiskeföretag.

Byte av tillståndshavare kommer endast att möjliggöras för de särskilda tillstånden för fiske efter torsk i Östersjön, för fiske inom effortregleringen i Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön samt för fiske efter havskräfta med bottentrål försedd med artsorterande rist under förutsättning att minst motsvarande kapacitet, mätt i kilowatt, förs ut ur fisket. Vad gäller särskilt tillstånd för fiske efter nordhavsräka föreslås att byte av tillståndshavare endast ska kunna ske inom ett räkfiskeföretag genom generationsskifte eller när ägarkontinuitet föreläggat i minst tre år i fiskefartyget.

Idag finns det ingen begränsning vad gäller antalet särskilda tillstånd per typ som en tillståndshavare får inneha. För att förhindra att en fiskelicenshavare införskaffar sig flertalet särskilda tillstånd av de ovan nämnda, föreslås en begränsning av att en fiskelicenshavare maximalt får inneha två sådana särskilda tillstånd per typ.

Remissvar ska ha inkommit till Havs- och vattenmyndigheten senast den **30 mars 2015**.

Havs- och vattenmyndigheten ser helst att svaret skickas med e-post till havochvatten@havochvatten.se i wordformat. Vänligen ange ärendets diarie-nummer i e-postmeddelandets ärendemening.

Eventuella frågor under remisstiden kan ställas till Qamer Chaudhry på telefon-nummer 010-698 60 87 eller via e-post, qamer.chaudhry@havochvatten.se.

Denna remiss har beslutats av avdelningschefen Ingemar Berglund efter före-dragning av utredaren Qamer Chaudhry.

Ingemar Berglund

Qamer Chaudhry

Bakgrund och syfte

Byte av tillståndshavare

I Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2014:19) om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet, föreskrivs i 6 kap. 1, 2 och 9 §§ samt i 8 kap. 1 § om krav på särskilt tillstånd för fiske efter torsk i Östersjön, fiske inom effortregleringen i Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön, fiske efter havskräfta med bottentrål försedd med artsorterande rist samt fiske efter nordhavsräka.

För dessa särskilda tillstånd är det idag inte möjligt att byta tillståndshavare, dock finns det några undantag. Av 3 kap. 8 § punkten 2 i HVMFS (2014:19) följer att byte av tillståndshavare kan ske inom ett fiskeföretag genom generationsskifte samt när ägarkontinuitet förelegat i ett fiskefartyg. Med ägarkontinuitet förstås att byte av tillståndshavare kan ske om anknytning av betydenhet har förelegat mellan ett fiskefartygs distriktsbeteckning och fysiska personer som kontinuerligt har haft ägarandelar i ett fiskefartyg under de tre senaste åren. Detta undantag omfattar dock inte räkfisket vilket har lett till svårigheter för flera av dessa fiskeföretag. Skulle exempelvis en räktillståndshavare avlida så finns det ingen möjlighet för en person som har ägarandelar i fiskefartyget att kunna ta över tillståndet. Således innebär detta att all investering i form av tid och pengar som denne person lagt ut går förlorad.

Flertalet länsstyrelser, Sveriges Fiskares Riksförbund och Sveriges Torskfiskares Producent Organisation har vid olika tillfällen önskat att Havs- och vattenmyndigheten (HaV) förändrar dagens regelverk så att byte av tillståndshavare kan ske enklare, bland annat eftersom regelverket har lett till att passiva tillståndshavare har uppstått inom svensk fiskerinäring. Passiva tillståndshavare inom fisket innebär i praktiken att en person som inte längre är engagerad i fisket innehar ett särskilt tillstånd och är fiskelicenshavare, medan det egentligen är någon annan som nyttjar tillståndet genom att vara befälhavare ombord på fiskefartyget och i flera fall även ägare av det. Det innebär att den som egentligen nyttjar tillståndet är i en beroendeställning till tillståndshavaren. Det förekommer också att en fiskelicenshavare med ett eget särskilt tillstånd samtidigt även är ägare av ett annat fartyg, där en annan fiskelicenshavare står för det särskilda tillståndet. På detta sätt har en person tillgång till två särskilda tillstånd. Den svenska fiskerinäringen är i starkt behov av förnyring men eftersom en fiskare i de flesta fall måste stå i ett förhållande till en passiv tillståndshavare, för att få tillgång till ett särskilt tillstånd, hindrar det flertalet yngre personer från att införskaffa sig ett fiskefartyg och börja fiska. Dagens system medför också att det är svårt för en fiskelicenshavare att ha fler än ett särskilt tillstånd per typ.

Systemet idag leder även till en inlåsning där byte av tillståndshavare inte kan ske även om tillståndshavaren exempelvis har en långvarig sjukdom, önskar gå i pension eller byta yrke. Den svenska fiskerinäringen är i behov av regelförenkling och förnyring men eftersom det inte finns någon större möjlighet till att nyetablera sig eller byta tillståndshavare försvaras nyrekryteringen inom det yrkesmässiga fisket. Det är därför av betydelse för fiskerinäringen att möjlighet till byte

av tillståndshavare enklare ska kunna ske för dem som innehar särskilda tillstånd för fiske efter torsk i Östersjön, för fiske inom effortregleringen i Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön samt för fiske efter havskräfta med bottentrål försedd med artsorterande rist. Byte av tillståndshavare inom ett fiskeföretag behöver även möjliggöras för de som innehar ett särskilt tillstånd för fiske efter nordhavsräka.

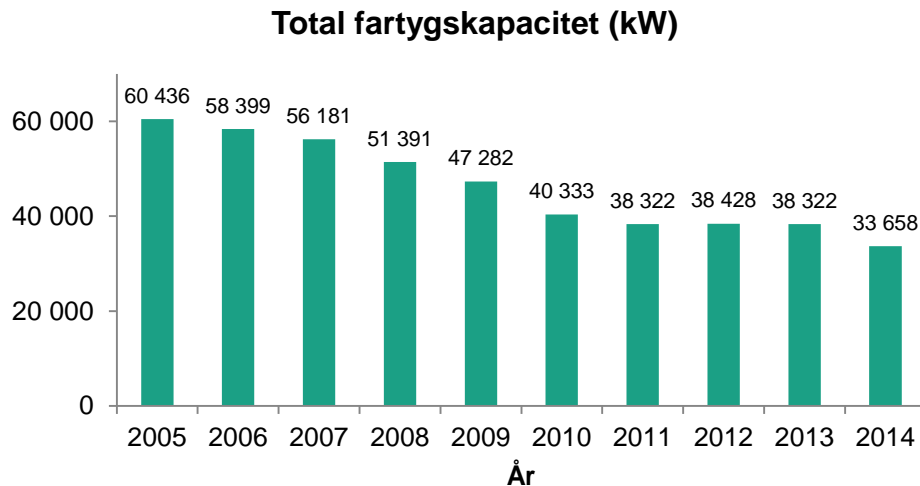
Särskilt tillstånd för fiske efter torsk i Östersjön

Enligt EU:s fleråriga plan för torskfiske i Östersjön (rådets förordning (EG) 1098/2007 om upprättande av en flerårig plan för torskbestånden i Östersjön och det fiske som utnyttjar de bestånden), även kallad torskåterhämtningsplanen, krävs ett särskilt tillstånd för fiske med torskfångande redskap i Östersjön (torskfisketillstånd). Torskåterhämtningsplanen anger att endast de fartyg som hade tillstånd år 2005 kan beviljas tillstånd. Medlemsstaterna kan dock enligt planen bevilja tillstånd även för andra fartyg under förutsättning att minst motsvarande kapacitet mätt i kilowatt förhindras från att fiska med torskfångande redskap i Östersjön (art. 10.2). Med hänsyn till den överkapacitet som bedömdes existera i den demersala flottan i Östersjön och kommande skrotningskampanj valde dåvarande Fiskeriverket den 1 september 2008 att inte längre utnyttja denna möjlighet. Endast den fartygstillsståndshavare (numera fiskelicenshavare) som haft och nyttjat ett sådant torskfisketillstånd under föregående kalenderår kunde beviljas ett nytt tillstånd.

Även om byte av torsktillsståndshavare inte är tillåtet i normalfallet så finns, om beståndssituationen tillåter det, ändå viss möjlighet till nyetablering inom torskfisket i Östersjön. Under år 2009 beslutade dåvarande Fiskeriverket att lämna tillstånd till fartyg under 12 meter som fiskar med passiva redskap (110 mm eller mer) i ICES delområden 29-32 i Östersjön. Våren 2011 utökades delområdena till att gälla även 27 och 28. Samtidigt beslutade Fiskeriverket att tillåta nyetablering av fartyg från åtta meter och uppåt som användes för fiske med passiva redskap (110 mm eller mer) i hela Östersjön. Denna nyetablering får sammanlagt högst omfatta en fartygskapacitet på 4 000 kilowatt och detta tak är idag inte nått.

Fartygskapaciteten mätt i kilowatt, för de fartyg som har torskfisketillstånd, har sedan den 31 december 2005 minskat med ungefär 44 % fram till den 31 december 2014. Diagrammet nedan visar att flertalet fartyg har försvunnit ut ur fiskeflottan i Östersjön under denna tidsperiod och att fartygskapaciteten nästan varje år minskat, trots att möjligheten till nyetablering delvis har funnits från år 2009.

Diagram 1. Utvecklingen av fartygskapaciteten mätt i kilowatt för de fartyg som har särskilt tillstånd för fiske med torskfångande redskap i Östersjön (kapacitetssiffror från den 31 december respektive år).

HaV föreslår att regelverket kring att endast den som har haft och nyttjat ett tillstånd under föregående kalenderår ska kunna beviljas nytt tillstånd fortsatt bör gälla men att det även ska finnas möjlighet att byta tillståndshavare, under förutsättning att tidigare tillståndsgiven och nyttjad fartygskapacitet, mätt i kilowatt, förs ut ur torskfisket i enlighet med art. 10.2 i torskåterhämtningsplanen. Ytterligare förutsättningar är att varken antalet fiskefartyg med torskfisketillstånd eller fartygskapaciteten ökar samt att den fiskelicenshavare som för ut kapacitet inte kan få tillstånd efterföljande förvaltningsperioder grundat på den utförda kapaciteten. Detta ska gälla för samtliga tillståndstyper inom torskfisket. Det bör dock även fortsatt finnas en möjlighet till nyetablering med andra redskap än trål om beståndssituationen tillåter det. Skulle en tillståndshavare vilja öka sin fartygskapacitet så måste denne införskaffa lika stor mängd torskilowatt som ökningen i fartygskapacitet är, detta från någon som redan har ett torskfisketillstånd. Detta följer redan idag av 6 kap. 10 § HVMFS (2014:19).

Särskilt tillstånd för fiske inom effortregleringen i Kattegatt, Skagerrak och Nordsjön samt för fiske efter havskräfta med bottentrål försedd med artsorterande rist i Kattegatt/Skagerrak

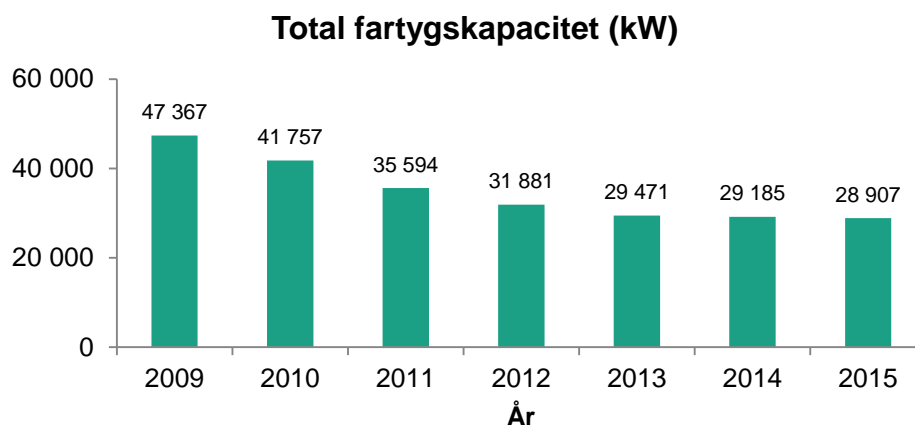
Fartyg med en längd på 10 meter eller mer får enligt EU:s torskåterhämtningsplan för Västerhavet (rådets förordning (EG) nr 1342/2008) endast bedriva fiske med torskfångande redskap i Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön med stöd av särskilt tillstånd, ett så kallat efforttillstånd. Fiske får endast ske med redskap ur någon av de redskapsgrupper som räknas upp i bilaga I punkten 1 i ovan nämnda förordning. Den högsta tillåtna fiskeansträngningen per redskapsgrupp och havsområde i form av kilowatt dagar fastställs årligen av EU:s ministerråd, vilka sedan fördelas ut på fartygsnivå. Vad gäller fiske efter havskräfta med bottentrål försedd

med artsorterande rist (risttillstånd) har Sverige fått ett undantag från ovan nämnda krav på tillstånd. En förutsättning för att få undantag var att den totala fångsten inte fick innehålla mer än 1,5 procent torsk, vilket inte fångas med rist då den nästan sorterar bort all torsk. Sverige har emellertid infört ett särskilt tillstånd för ristfiske efter havskräfta och valt att behålla systemet med kilowatt-dagar och dessa tillstånd har även i övrigt samma regelverk som efforttillstånden.

I den årliga kvotförordningens (rådets förordning (EU) 2015/104 om fastställande för år 2015 av fiskemöjligheterna för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i unionens vatten och, för unionsfartyg, i vissa andra vatten) bilaga IIA punkt 3, ges en möjlighet för en medlemsstat att bevilja tillstånd för nya fartyg under förutsättning att motsvarande kapacitet, mätt i kilowatt, förhindras i det reglerade området. Med hänsyn till den överkapacitet som bedömdes existera inom den demersala flottan i Västerhavet, kommande skrotningskampanj samt det utsatta torskbeståndet i Skagerrak och Kattegatt valde dåvarande Fiskeriverket att inte längre utnyttja denna möjlighet utan beslutade den 1 februari 2009 att endast den fartygstillsståndshavare (numera fiskelicenshavare) som haft och nyttjat ett efforttillstånd under föregående förvaltningsperiod, kunde beviljas ett nytt tillstånd.

Fartygskapaciteten, mätt i kilowatt, för de fartyg som beviljades efforttillstånd med kilowatt-dagar vid dess introduktion i Västerhavet den 1 februari 2009 (notera att fartygskapaciteten för risttillstånden för fiske efter havskräfta inte är medräknande), har minskat med ungefär 39 % fram tills den 1 februari 2015. Diagrammet nedan visar hur fartygskapaciteten i Västerhavet årligen minskat.

Diagram 2. Utvecklingen av fartygskapaciteten mätt i kilowatt för fartyg inom effortregleringen (kapacitetsciffror från den 1 februari respektive år).

Även här föreslår HaV att regelverket kring att endast den som har haft och nyttjat ett effort-/risttillstånd under föregående förvaltningsperiod kan beviljas nytt tillstånd, fortsatt bör gälla men att möjlighet till byte av tillståndshavare ska finnas för båda tillståndstyperna i enlighet med bilaga IIA punkten 3 i den årliga kvotförordningen för Västerhavet. Detta under förutsättning att varken antalet

fiskefartyg med särskilda tillstånd eller fartygskapaciteten ökar samt att den fiskelicenshavare som för ut kapacitet inte kan få tillstånd efterföljande förvaltningsperioder grundat på den utförda kapaciteten. Skulle en tillståndshavare vilja öka sin fartygskapacitet så måste denne införskaffa lika stor mängd effort-/ristkilowatt (vilket införs i och med detta förslag) som ökningen i fartygskapacitet är, detta från någon som redan har ett effort-/risttillstånd.

Särskilt tillstånd för fiske efter nordhavsräka

Fiske efter nordhavsräka får endast ske av ett svenskt fartyg efter särskilt tillstånd från HaV. Av de nationella föreskrifterna framgår att endast den tillståndshavare som rapporterat en fångst av minst 1 000 kg nordhavsräka under perioden 1 januari – 30 november blir beviljad nytt tillstånd för efterkommande kalenderår. Råktillstånd kan också beviljas för nyetablering om beståndssituationen tillåter det, dock har ingen nyetablering inom räkfisket ägt rum sedan den 8 maj 2009.

Varken inom EU-lagstiftningen eller inom nationell lagstiftning ges i dagsläget någon möjlighet för byte av tillståndshavare genom att tillståndsgiven fartygskapacitet, mätt i kilowatt, förs ut ur räkfisket. Därför föreslår HaV att 3 kap. 8 § i HVMFS (2014:19) även ska omfatta räkfisket så att möjlighet till byte av tillståndshavare inom ett fiskeföretag möjliggörs. Av paragrafen, som den är formulerad idag, följer det att byte av tillståndshavare inom ett fiskeföretag endast vid undantagsfall kan ske inom effortsystemen i Västerhavet och torskfisket i Östersjön såsom vid generationsskifte eller om anknytning av betydelse har förelegat mellan ett fiskefartygs distriktsbeteckning och fysiska personer som har haft ägarandelar (ägarkontinuitet) i ett fiskefartyg under de tre senaste åren.

Begränsning av antalet särskilda tillstånd

För att förhindra att en fiskelicenshavare införskaffar sig flertalet torsk- tillstånd, effort-/risttillstånd och råktillstånd föreslås en begränsning av att en fiskelicenshavare maximalt får inneha två sådana särskilda tillstånd per typ. På detta sätt kan inte en fiskelicenshavare införskaffa sig flertalet olika särskilda tillstånd samtidigt som en del förhållanden med passiva tillståndshavare kan försvinna då två särskilda tillstånd per typ och fiskelicenshavare i alla fall tillåts.

Analys

Om regelverket möjliggör att byte av tillståndshavare i Östersjön och Västerhavet ska kunna ske, under förutsättning att varken antalet fiskefartyg med särskilda tillstånd eller fartygskapaciteten ökar, kan oönskade effekter inträffa vad gäller att outnyttjad kapacitet "väcks till liv". Kapaciteten och fiskeansträngningen skulle kunna nyttjas i ökad utsträckning än vad den gör idag sett till verklig nyttjandegrad. Även det motsatta kan dock inträffa om en tillståndshavare som har nyttjat större delen av exempelvis sina kilowatt dagar och fått upp mycket fisk, bestämmer sig för att föra ut sin tillståndsgivna fartygskapacitet till förmån för en helt ny yrkesfiskare som ännu inte har den erfarenhet som krävs för att fånga

mycket fisk. Att Sverige som nation kommer att få ett överfiske av sina kvoter till följd av att möjlighet ges till byte av tillståndshavare är ingen större risk då det fortsatt kommer att finnas angivna fångstmängder per vecka, månad och år för en del kvoterade arter, vilka kommer att kunna justeras under årets gång sett till hur infiskningen ser ut. HaV kommer även kunna stoppa fisket efter en viss art i tid innan kvoten överskrids, såsom idag.

Det är önskvärt från fiskerinäringen att en viss flexibilitet finns vad gäller byte av tillståndshavare. Många anser att dagens system medför en inlåsning och gör det svårt att få till en förnygring av fiskarkåren. HaV har redovisat ett uppdrag till regeringen (L2013/481) och arbetar aktivt för att genomföra sådana ändringar av myndighetens föreskrifter som kan leda till faktiska regellättnader för företagen på fiskets område, vilket detta förslag gör.

Den svenska fiskerinäringen anser också att den uppkomna situationen med passiva tillståndshavare som finns inom den svenska fiskerinäringen inte är önskvärt. Om möjlighet till byte av tillståndshavare möjliggörs kommer det leda till att antalet passiva tillståndshavare inom den svenska fiskerinäringen minskar och förhoppningsvis försvinner. Detta är önskvärt både ur fiskerinäringens- och myndighetsperspektiv. Även möjligheten till att ha två särskilda tillstånd av samma typ per fiskelicenshavare förväntas bidra till att de passiva tillståndshavarna minskar då det idag finns flertalet yrkesfiskare som är ägare av flera fartyg men som inte står som fiskelicenshavare på dem.

Förslaget leder även till att en förnygring av fiskekåren möjliggörs genom att yngre fiskare får möjlighet att överta ett särskilt tillstånd, om motsvarande fartygskapacitet förs ut. Att möjliggöra för byte av tillståndshavare genom att tillståndsgiven kapacitet, mätt i kilowatt, förs ut ur fisket samt att ägarkontinuitet och generationsskifte inom ett fiskeföretag inom räkfisket blir möjligt, skulle kunna leda till en förnygring av fiskarkåren då det i dagsläget är väldigt svårt att komma in i fisket för yngre fiskare.

Lämnas regelverket som det är idag skulle det innebära att fisketrycket troligtvis inte ökar men att samtliga de problem som gått igenom ovan kvarstår. Detta förslag leder dock till en förenkling av regelverket inom ett område där yrkesfiskarna särskilt har önskat detta, en förnygring av fiskarkåren kan ske genom att yngre fiskare ges möjlighet att överta tillstånd samt att även flera övriga problemområden för fiskerinäringen och myndigheterna som till exempel passiva tillståndshavare minskar/upphör.

Ikraftträdande

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 20 april 2015.

Havs- och vattenmyndighetens föreslagna ändringar i föreskrift (HVMFS 2014:19) om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet

Bemyndigande

Med stöd av 2 kap. 7 § i förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen föreskriver HaV i fråga om myndighetens föreskrifter (HVMFS 2014:19) om licens och tillstånd för yrkesmässigt fiske i havet, att 3 kap. 8 §, 6 kap. 1, 2, 9 och 10 §§ samt 8 kap. 1 § ska ha lydelse enligt nedan samt att två nya paragrafer, 6 kap. 1a § och 6 kap. 2a § ska införas.

3 kap. 8 §

Nuvarande lydelse

Byte av tillståndshavare inom fiskeföretaget
8 § Förnyat särskilt tillstånd för fiske enligt 6 kap. 1, 2 och 9 §§ kan beviljas om förutsättningarna i andra och tredje styckena är uppfyllda.
 Förnyat tillstånd får beviljas om fiskeverksamheten har bedrivits under oförändrad distriktsbeteckning

1. av en och samma fiskelicensinnehavare, eller
2. flera efter varandra följande fiskelicensinnehavare
 - a) om anknytning av betydenhet under de tre senaste åren kontinuerligt har förelegat mellan fiskefartygets distriktsbeteckning och fysiska personer som har ägarandelar (ägarkontinuitet), eller
 - b) där tillståndshavarna har anknytning till varandra genom släktskap som vid generationsskifte inom familj eller annan liknande omständighet.

Undantag från kravet på oförändrad distriktsbeteckning kan göras om orsaken till bytet av beteckning är att fartyget har bytt hemmahamn eller liknande omständighet som inte innebär att ägarstrukturen för fartyget har förändrats. (HVMFS 2014:19).

Föreslagen lydelse

Byte av tillståndshavare inom fiskeföretaget
8 § Förnyat särskilt tillstånd för fiske enligt 6 kap. 1, 2 och 9 §§ *samt 8 kap. 1 §* kan beviljas om förutsättningarna i andra och tredje styckena är uppfyllda.
 Förnyat tillstånd får beviljas om fiskeverksamheten har bedrivits under oförändrad distriktsbeteckning

1. av en och samma fiskelicensinnehavare, eller
2. flera efter varandra följande fiskelicensinnehavare
 - a) om anknytning av betydenhet under de tre senaste åren kontinuerligt har förelegat mellan fiskefartygets distriktsbeteckning och fysiska personer som har ägarandelar (ägarkontinuitet), eller
 - b) där tillståndshavarna har anknytning till varandra genom släktskap som vid generationsskifte inom familj eller annan liknande omständighet.

Undantag från kravet på oförändrad distriktsbeteckning kan göras om orsaken till bytet av beteckning är att fartyget har bytt hemmahamn eller liknande omständighet som inte innebär att ägarstrukturen för fartyget har förändrats.

6 kap. 1 §

Nuvarande lydelse

Tillstånd för fiske med torskfångande redskap i Kattegatt, Skagerrak och Nordsjön
1 § Fiske i Kattegatt, Skagerrak och Nordsjön med ett svenskt fiskefartyg vars största längd är tio meter eller mer, med redskap ur någon av de redskapsgrupper som räknas upp i punkten 1 i bilaga I i förordning (EG) nr 1342/2008, får

Föreslagen lydelse

Tillstånd för fiske med torskfångande redskap i Kattegatt, Skagerrak och Nordsjön
1 § Fiske i Kattegatt, Skagerrak och Nordsjön med ett svenskt fiskefartyg vars största längd är tio meter eller mer, med redskap ur någon av de redskapsgrupper som räknas upp i punkten 1 i bilaga I i förordning (EG) nr 1342/2008, får

<p>bedrivs endast efter särskilt tillstånd av Havs- och vattenmyndigheten. För fiske efter havskräfta med bottentrål försedd med sorteringsgaller gäller i stället för bestämmelserna i denna paragraf vad som i 2 § föreskrivs om särskilt tillstånd.</p> <p>Förnyat tillstånd kan beviljas fiskelicensinnehavare som har haft och nyttjat sådant tillstånd som avses i första stycket under den förvaltningsperiod som föregår den som ansökan eller det förnyade tillståndet avser.</p> <p>Tillstånd ska avse en bestämd fiskeansträngning, uttryckt i kilowattdagar, inom vilken respektive sådan redskapsgrupp som avses i första stycket högst får användas i de olika havsområdena under förvaltningsperioden 1 februari - 31 januari. Havs- och vattenmyndigheten fastställer fiskeansträngningens storlek på grundval av den fiskeansträngning som erhållits i särskilt tillstånd för fiske med torskfångande redskap under den förvaltningsperiod som föregått den som ansökan eller det förnyade tillståndet avser. (HVMFS 2014:19).</p>	<p>bedrivs endast efter särskilt tillstånd av Havs- och vattenmyndigheten. <i>En fiskelicensinnehavare får högst inneha två sådana särskilda tillstånd.</i> För fiske efter havskräfta med bottentrål försedd med sorteringsgaller gäller i stället för bestämmelserna i denna paragraf vad som i 2 § föreskrivs om särskilt tillstånd.</p> <p>Förnyat tillstånd kan beviljas fiskelicensinnehavare som har haft och nyttjat sådant tillstånd som avses i första stycket under den förvaltningsperiod som föregår den som ansökan eller det förnyade tillståndet avser. <i>Tillstånd kan även beviljas fiskelicensinnehavare som kan visa att kapacitet, mätt i kilowatt, har förts ut i enlighet med bestämmelserna i punkten 3 i bilaga IIA till den årliga kvotförordningen för Västerhavet, för att möjliggöra fiske med det fartyg som tillståndsansökan avser. Förutsättningen är att antalet tillstånd inte ökar. Fiskelicensinnehavare som fört ut kapacitet kan för efterföljande förvaltningsperioder inte erhålla tillstånd grundat på den utförda kapaciteten.</i></p> <p>Tillstånd ska avse en bestämd fiskeansträngning, uttryckt i kilowattdagar, inom vilken respektive sådan redskapsgrupp som avses i första stycket högst får användas i de olika havsområdena under förvaltningsperioden 1 februari - 31 januari. Havs- och vattenmyndigheten fastställer fiskeansträngningens storlek på grundval av den fiskeansträngning som erhållits i särskilt tillstånd för fiske med torskfångande redskap under den förvaltningsperiod som föregått den som ansökan eller det förnyade tillståndet avser.</p>
---	--

Ny paragraf: 6 kap. 1a §

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

	<p>1a § <i>Utöver vad som anges i 1 § andra stycket kan tillstånd även beviljas för fartyg vars fartygskapacitet, mätt i kilowatt, ökats. Förutsättningarna för detta är att fartygskapacitet, mätt i kilowatt, har förts ut genom att tillstånd enligt 1 § första stycket upphört att gälla för ett fiskefartyg med minst samma motorstyrka.</i></p>
--	--

6 kap. 2 §*Nuvarande lydelse*

Tillstånd för fiske efter havskräfta med bottentrål försedd med sorteringsgaller
2 § I Skagerrak och Kattegatt får sådant fiske efter havskräfta med bottentrål försedd med sorteringsgaller (artsorterande rist) som avses i artikel 1 a i rådets förordning (EG) nr 754/2009 bedrivs endast efter särskilt tillstånd från Havs- och vattenmyndigheten.
 Tillstånd ska avse en bestämd fiskeansträngning, uttryckt i kilowattdagar, inom vilket det redskap som avses i första stycket högst får användas i Skagerrak/Kattegatt under förvaltningsperioden 1 februari - 31 januari. Havs- och vattenmyndigheten fastställer fiskeansträngningens storlek på grundval av den fiskeansträngning som erhållits i särskilt tillstånd för fiske efter havskräfta med bottentrål försedd med sorteringsgaller under den förvaltningsperiod som föregått den som ansökan eller det förnyade tillståndet avser.
 Förnyat tillstånd kan beviljas fiskelicensinnehavare som har haft och nyttjat sådant tillstånd som avses i första stycket under den förvaltningsperiod som föregår den som ansökan eller det förnyade tillståndet avser. (HVMFS 2014:19).

Föreslagen lydelse

Tillstånd för fiske efter havskräfta med bottentrål försedd med sorteringsgaller
2 § I Skagerrak och Kattegatt får sådant fiske efter havskräfta med bottentrål försedd med sorteringsgaller (artsorterande rist) som avses i artikel 1 a i rådets förordning (EG) nr 754/2009 bedrivs endast efter särskilt tillstånd från Havs- och vattenmyndigheten. *En fiskelicensinnehavare får högst inneha två sådana särskilda tillstånd.*
 Tillstånd ska avse en bestämd fiskeansträngning, uttryckt i kilowattdagar, inom vilket det redskap som avses i första stycket högst får användas i Skagerrak/Kattegatt under förvaltningsperioden 1 februari - 31 januari. Havs- och vattenmyndigheten fastställer fiskeansträngningens storlek på grundval av den fiskeansträngning som erhållits i särskilt tillstånd för fiske efter havskräfta med bottentrål försedd med sorteringsgaller under den förvaltningsperiod som föregått den som ansökan eller det förnyade tillståndet avser.
 Förnyat tillstånd kan beviljas fiskelicensinnehavare som har haft och nyttjat sådant tillstånd som avses i första stycket under den förvaltningsperiod som föregår den som ansökan eller det förnyade tillståndet avser.
Tillstånd kan även beviljas fiskelicensinnehavare som kan visa att tillståndsgiven och nyttjad kapacitet, mätt i kilowatt, har förts ut för att möjliggöra fiske med det fartyg som tillståndsansökan avser. Förutsättningen är att antalet tillstånd inte ökar. Fiskelicensinnehavare som fört ut kapacitet kan för efterföljande förvaltningsperioder inte erhålla tillstånd grundat på den utförda kapaciteten.

Ny paragraf: 6 kap. 2a §*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2a § Utöver vad som anges i 2 § tredje stycket kan tillstånd även beviljas för fartyg vars fartygskapacitet, mätt i kilowatt, ökats. Förutsättningarna för detta är att fartygskapacitet, mätt i kilowatt, har förts ut genom att tillstånd enligt 2 § första stycket upphört att gälla

för ett fiskefartyg med minst samma motorstyrka.

6 kap. 9 och 10 §§

Nuvarande lydelse

<p><i>Tillstånd för fiske med torskfångande redskap i Östersjön</i></p> <p>9 § I Östersjön får ett svenskt fiskefartyg vars största längd är åtta meter eller mer endast efter särskilt tillstånd av Havs- och vattenmyndigheten ombord medföra eller använda</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. aktiva redskap bestående av trål, snurrevad eller liknande släpredskap vilkas maskstorlek är 105 millimeter eller mer, eller 2. passiva redskap bestående av <ol style="list-style-type: none"> a) bottensatta nät, insnärjningsnät eller grimgarn vilkas maskstorlek är 110 millimeter eller mer, eller b) krokredskap vid fiske efter torsk. <p>Förnyat tillstånd kan beviljas fiskelicensinnehavare som har haft och nyttjat sådant särskilt tillstånd som avses i första stycket under kalenderåret före det år ansökan avser och vars fartygskapacitet därefter inte har ökats.</p> <p>Om ett tillstånd för fiske efter torsk i Östersjön under föregående år var begränsat beträffande det antal kalenderveckor det fick nyttjas ska samma begränsning gälla för det förnyade tillståndet. Ett begränsat tillstånd får omfatta högst 30 veckor. (HVMFS 2014:19).</p> <p>10 § <i>Trots</i> vad som anges i 9 § <i>andra</i> stycket kan tillstånd beviljas för fartyg vars fartygskapacitet, mätt i kilowatt, ökats eller vars särskilda tillstånd är begränsat beträffande den tid tillståndet får nyttjas under ett kalenderår. Förutsättningarna för detta är att</p>	<p><i>Tillstånd för fiske med torskfångande redskap i Östersjön</i></p> <p>9 § I Östersjön får ett svenskt fiskefartyg vars största längd är åtta meter eller mer endast efter särskilt tillstånd av Havs- och vattenmyndigheten ombord medföra eller använda</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. aktiva redskap bestående av trål, snurrevad eller liknande släpredskap vilkas maskstorlek är 105 millimeter eller mer, eller 2. passiva redskap bestående av <ol style="list-style-type: none"> a) bottensatta nät, insnärjningsnät eller grimgarn vilkas maskstorlek är 110 millimeter eller mer, eller b) krokredskap vid fiske efter torsk. <p><i>En fiskelicensinnehavare får högst inneha två sådana särskilda tillstånd som avses i första stycket.</i></p> <p>Förnyat tillstånd kan beviljas fiskelicensinnehavare som har haft och nyttjat sådant särskilt tillstånd som avses i första stycket under kalenderåret före det år ansökan avser och vars fartygskapacitet därefter inte har ökats. <i>Tillstånd kan även beviljas fiskelicensinnehavare som kan visa att kapacitet, mätt i kilowatt, har förts ut i enlighet med bestämmelserna i artikel 10 i rådets förordning (EG) nr 1098/2007, för att möjliggöra fiske med det fartyg som tillståndsansökan avser. Förutsättningen är att antalet tillstånd inte ökar.</i></p> <p><i>Fiskelicensinnehavare som fört ut kapacitet kan för efterföljande förvaltningsperioder inte erhålla tillstånd grundat på den utförda kapaciteten.</i></p> <p>Om ett tillstånd för fiske efter torsk i Östersjön under föregående år var begränsat beträffande det antal kalenderveckor det fick nyttjas ska samma begränsning gälla för det förnyade tillståndet. Ett begränsat tillstånd får omfatta högst 30 veckor.</p> <p>10 § <i>Utöver</i> vad som anges i 9 § <i>tredje</i> stycket kan tillstånd <i>även</i> beviljas för fartyg vars fartygskapacitet, mätt i kilowatt, ökats eller vars särskilda tillstånd är begränsat beträffande den tid tillståndet får nyttjas under ett kalenderår. Förutsättningarna för detta är att</p>
--	--

Föreslagen lydelse

<p>fartygskapacitet, mätt i kilowatt, har förts ut genom att torskstillståndet upphört att gälla för ett fiskefartyg med minst samma motorstyrka. Utförelsen måste avse kapacitet som har använts för fiske inom samma redskapsgrupp, aktiva respektive passiva redskap, kalenderåret före det år som ansökan avser och som uppfyller de i 9 § <i>andra</i> stycket angivna kraven för att erhålla tillstånd. Utförelsen måste vidare avse kapacitet kopplad till tillstånd av samma typ, med begränsning av antalet kalenderveckor tillståndet får nyttjas eller utan sådan begränsning, som det fartyg ansökan avser har.</p> <p>I det fall den enligt första stycket utförda kapaciteten är begränsad till ett antal kalenderveckor, ska denna begränsning föras vidare till det mottagande fartyget anpassad med hänsyn till skillnader i fartygskapacitet mellan de givande och mottagande fartygen. Om den utförda kapacitetens torskfisketillstånd har varit begränsat till viss del av Östersjön ska även denna begränsning föras vidare till det mottagande fartyget. (HVMFS 2014:19).</p>	<p>fartygskapacitet, mätt i kilowatt, har förts ut genom att torskstillståndet upphört att gälla för ett fiskefartyg med minst samma motorstyrka. Utförelsen måste avse kapacitet som har använts för fiske inom samma redskapsgrupp, aktiva respektive passiva redskap, kalenderåret före det år som ansökan avser och som uppfyller de i 9 § <i>tredje</i> stycket angivna kraven för att erhålla tillstånd. Utförelsen måste vidare avse kapacitet kopplad till tillstånd av samma typ, med begränsning av antalet kalenderveckor tillståndet får nyttjas eller utan sådan begränsning, som det fartyg ansökan avser har.</p> <p>I det fall den enligt första stycket utförda kapaciteten är begränsad till ett antal kalenderveckor, ska denna begränsning föras vidare till det mottagande fartyget anpassad med hänsyn till skillnader i fartygskapacitet mellan de givande och mottagande fartygen. Om den utförda kapacitetens torskfisketillstånd har varit begränsat till viss del av Östersjön ska även denna begränsning föras vidare till det mottagande fartyget.</p>
---	---

8 kap. 1 §

Nuvarande lydelse

<p>1 § Nordhavsräka får fiskas av ett svenskt fiskefartyg endast efter särskilt tillstånd av Havs- och vattenmyndigheten. Tillstånd beviljas för kalenderår.</p> <p>Förnyat särskilt tillstånd enligt första stycket kan beviljas fiskelicensinnehavare som med stöd av sådant tillstånd i fiskeloggbok eller kustfiskejournal har rapporterat en fångst av minst 1000 kilogram nordhavsräka under perioden 1 januari - 30 november kalenderåret före det år som det förnyade tillståndet avser. Om det finns särskilda skäl kan Havs- och vattenmyndigheten medge undantag från kravet om rapporterad fångst. (HVMFS 2014:19).</p>	<p>1 § Nordhavsräka får fiskas av ett svenskt fiskefartyg endast efter särskilt tillstånd av Havs- och vattenmyndigheten. Tillstånd beviljas för kalenderår. <i>En fiskelicensinnehavare får högst inneha två sådana särskilda tillstånd.</i></p> <p>Förnyat särskilt tillstånd enligt första stycket kan beviljas fiskelicensinnehavare som med stöd av sådant tillstånd i fiskeloggbok eller kustfiskejournal har rapporterat en fångst av minst 1000 kilogram nordhavsräka under perioden 1 januari - 30 november kalenderåret före det år som det förnyade tillståndet avser. Om det finns särskilda skäl kan Havs- och vattenmyndigheten medge undantag från kravet om rapporterad fångst.</p>
--	--

Föreslagen lydelse

Konsekvensanalys

1. En beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

För fiske efter torsk i Östersjön, inom effortregleringen i Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön, för havskräfta med bottentrål försedd med artsortande rist samt för fiske efter nordhavsräka är det i normalfallet inte möjligt att byta tillståndshavare. Byte av tillståndshavare behöver kunna ske enklare, bland annat eftersom dagens regelverk har lett till att passiva tillståndshavare har skapats inom svensk fiskerinäring. I och med att möjligheterna till byte av tillståndshavare är små har det även lett till att nyrekrytering och föryngring inom fisket försvårats vilket kan medföra allvarliga konsekvenser för fiskerinäringen. Förslaget innebär att en ny fiskelicenshavare kan beviljas ett särskilt tillstånd under förutsättning att minst motsvarande fartygskapacitet, mätt i kilowatt, förhindras från att fiska i det reglerade området. För räktillstånd ska dock endast byte av tillståndshavare kunna ske om det föreligger generationsskifte eller ägarkontinuitet inom fiskeföretaget. Detta förslag leder även till en regelförenkling för fiskeföretagen vilket är önskvärt.

2. En beskrivning av vilka alternativa lösningar som finns för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Om reglering inte kommer till stånd kommer det fortsatt vara en inlåsning av systemet där byte av tillståndshavare inte kan ske även om tillståndshavaren exempelvis har en långvarig sjukdom, önskar gå i pension eller byta yrke. Den svenska fiskerinäringen är i starkt behov av regelförenkling och föryngring men eftersom det inte finns någon större möjlighet till att nyetablera sig eller byta tillståndshavare hindras nyrekrytering inom det yrkesmässiga fisket. Medelåldern inom det svenska yrkesfisket är idag hög och behov av föryngring föreligger.

Möjligheten till permanent individuell överförbarhet av fiskerättigheter finns idag endast inom det pelagiska systemet men kan komma att gälla även en del övriga arter om regeringen så beslutar. Blir detta möjligt så kan nyetablering och byte av tillståndshavare komma att ske. Inom den närmaste framtiden är dock detta inte aktuellt.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Yrkesfiskare med särskilda tillstånd för fiske efter torsk i Östersjön, för fiske inom effortregleringen i Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön, för fiske efter havskräfta med bottentrål försedd med artsortande rist samt för fiske efter nordhavsräka. Dessa uppgår totalt till ungefär 450 tillståndshavare och fiskar med fartyg över 8 meter. Förhoppningsvis innebär detta förslag även att en nyetablering av yngre fiskare sker inom det svenska fisket. Uppgifter om hur många besättningsmän som finns på respektive fartyg saknas.

4. Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Det kommer finnas större möjligheter att byta tillståndshavare än vad som finns idag. För att kunna byta tillståndshavare kommer det krävas att tillståndsgiven och nyttjad kapacitet, mätt i kilowatt, förs ut ur fisket för att förhindra att kapaciteten ökar när byte av tillståndshavare sker. För att föra ut kapacitet så kommer det troligtvis krävas en ekonomisk ersättning till tillståndshavaren vilket innebär en kostnad för den som vill skaffa sig ett av de ovannämnda särskilda tillstånden.

För den tillståndshavare som sedan vill höja sin maskinstyrka, mätt i kilowatt, så måste denne, utöver att skaffa sig de fartygskilowatt som krävs, även införskaffa lika mycket effort-/riskkilowatt från någon som redan har ett effort-/risttillstånd. Detta för att uppfylla kravet i den årliga kvotförordningens bilaga IIA punkten 3 av vilken det följer att medlemsstaten måste garantera att den fiskekapacitet som förs ut inte ökar i det området när den förs in igen. Effort-/Riskkilowatt har inte funnits tidigare utan införs i och med detta förslag. Detta innebär att det kommer att leda till en kostnad för den som vill höja sin maskinstyrka medan det samtidigt blir ett värde för de som har dessa särskilda tillstånd i och med att effort-/riskkilowatt införs. Torskilowatt i Östersjön förekommer sedan tidigare så där blir det ingen ändring i den delen av systemet på grund av denna ändring.

Berörda tillståndshavare kommer ha större möjlighet att styra sitt eget arbete. Om någon tillståndshavare har en långvarig sjukdom, önskar gå i pension eller byta yrke kommer möjlighet finnas att byta tillståndshavare.

Oönskade effekter kan komma att inträffa vad gäller att utnyttjad kapacitet "väcks till liv". Kapaciteten och fiskeansträngningen skulle kunna nyttjas i ökad utsträckning än vad den gör idag sett till verklig nyttjandegrad om byte av tillståndshavare sker. Att Sverige som nation kommer att få ett överfiske av sina kvoter till följd av att möjlighet ges till byte av tillståndshavare är däremot ingen större risk då det fortsatt kommer att finnas angivna fångstmängder per vecka, månad och år för en del kvoterade arter, vilka kommer att kunna justeras under årets gång sett till hur infiskningen ser ut. Havs- och vattenmyndigheten kommer även kunna stoppa fisket efter en viss art i god tid innan kvoten överskrids, såsom också sker idag.

Att uppskatta hur många byten av tillståndshavare som kommer att ske är svårt men ett tjugotal ansökningar kan troligen räknas ske första året. Detta innebär att arbetsbördan för Havs- och vattenmyndigheten kommer att öka. Även den administrativa bördan för tillståndshavarna kommer att öka då de kommer att behöva skicka in ansökan om byte av tillståndshavare till myndigheten. Förslaget bedöms inte medföra några större kostnader eller negativa konsekvenser i övrigt.

5. En bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Den föreslagna föreskriften överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

6. En bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Föreskrifterna föreslås träda ikraft så snart som möjligt då denna förändring är angelägen för den svenska fiskerinäringen. Det kommer att finnas behov av att informera de berörda yrkesfiskarna om föreskriftsändringarna vilket bland annat kommer att ske genom att ett "Fiskenytt" kommer att skickas till samtliga fiskare efter det att föreskriften trätt ikraft. Information kommer även att ges via Havs- och vattenmyndighetens hemsida. Fiskets organisationer kommer dessutom särskilt att informeras om denna nya möjlighet. Ett informationsbrev kommer även att skickas till samtliga effort- och ristillståndshavare för att informera dem om de nya effort-/ristkilowatten som kommer att börja gälla.

7. Vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Ansökningsförfarandet kommer vara utformat på samma sätt som tidigare. Ansökan om att byta tillståndshavare kommer behöva göras på blanketter fastställda av Havs- och vattenmyndigheten och skickas in både för att byta fiske-licenshavare samt tillståndshavare. Tidsåtgången och kostnaderna för att skicka in själva ansökningarna bedöms dock vara försumbara.

8. Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Det kan leda till att fler yrkesfiskare skaffar sig särskilda tillstånd men hur förhållandena för företagen påverkas med anledning av detta är svårt att förutse. Det kommer troligtvis både vara nya aktörer som kommer in i fisket men även nuvarande som skaffar sig ytterligare ett särskilt tillstånd.

9. Hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Föreskriftsförslaget bedöms inte påverka företagen i några andra avseenden än de som nämnts tidigare i konsekvensutredningen.

Sändlista

- Sveriges Fiskares Riksförbund
- Hallandsfiskarnas Producentorganisation
- Sveriges Torskfiskare Producent Organisation
- Sveriges Kustfiskarförening Väst
- Sveriges Yrkesfiskares ek. för.
- Producentorganisationen Gävlefisk
- Jordbruksverket
- Regelrådet
- Länsstyrelsen i Hallands län
- Länsstyrelsen i Västra Götalands län
- Länsstyrelsen i Skåne län
- Länsstyrelsen i Blekinge län
- Länsstyrelsen i Kalmar län
- Länsstyrelsen i Gotlands län
- Länsstyrelsen i Östergötlands län
- Länsstyrelsen i Södermanlands län
- Länsstyrelsen i Gävleborgs län
- Länsstyrelsen i Västernorrlands län
- Länsstyrelsen i Norrbottens län
- SLU
- WWF
- MSC
- Tillväxt Norra Bohuslän